

אור הרזים

פרק מתוך פירושי מרן הרב הנזיר הקדוש זי"ע

רבנו דוד כהן זצ"ל

לספר "עץ חיים" וליסודות חכמת מרן האר"י הקדוש זי"ע

שרשם בכת"ק

הגר' הששי לחנוכה [ה'תרפ"ז],
העתקה מרשימות

היכל א

אדם קדמון

שער א - עגולים ויושרי

ענף ד

מבחי' היושר דאדם קדמון יצאו ונתגלו אורות רבים, אשר כללותיהם הם האורות הבוקעים ויוצאים מן האזנים שבו ולחוצץ, אח"כ יוצאים אורות ה' חו"ט, ואח"כ אורות ה' פה.

שאלו נק' עקודים, והם בדרך יושר לבד, ואין להם בחי' עגולים כלל. ואח"כ יצאו אורות עינים דאדם קדמון, ואלו נק' עולם הנקודים, ויש בהם ב' בחינות, עיגולים ויושר. גילוי החיות העליונה של העולמות העליונים הוא בשמי' העליונה, השומעת בבינה הטהורה, מכל ציור וראות, גם מראות עליונה².

1. ראה אורות הקודש, מוסר הקודש פרקים יח-יט. ודברי הרב הנזיר שם חלק ד עמ' תקמד.
2. ראה עוד קול-הנבואה, אח"פ טנת"א, עמ' רכג.

רק החיות המוגבלת שבעולמות העליונים, גילויה בראות עליונה, עינים. גילוי העינים, האורות המתגלים, דאדם קדמון, החיות הכליית העליונה, כבאברי אדם, בוקעים ויוצאים מן האזנים, בשמיעה עליונה של הבינה הם מתגלים. אחרי השמיעה יודעים אותם בדעת, שהוא חוש הרגשי, בלתי שכלי נקי, כחוש הריח, אורות החוטים, ואז נמסרים לדבור, אורות הפה. עקודים, צרור החיות הבלתי מופרדת אינו אלא בבחי' יושר, החיות הכליית דאדם קדמון. נקודים, העולם של החיות המוגבלת בפרודים, נקודות, מתגלה בחשבון הספירות, העיגולים. עקודים, צרור החיות הכליית העליונה בוקע ועולה בשמיעה עליונה, באזני הבינה הטהורה מכל ציור וראות עליונה, שמשם הדיבור. נקודים, החיות בפרוד נקודותיה ניתנה באורתיה לראות עליונה.

שער ד - און חוטם פה

פרק א

[יז ע"ג] און להיתור סוד בינה, ההבל היוצא ממנו הוא יותר דק מהבל היוצא מחוטם. וכן הבל החוטם הוא יותר דק מהבל הפה. [יז ע"ד] הבל האון נחלק לב' אזנים. און ימנית הבל שלו הוא שורש נשמת בינה, והבל און שמאלית שורש נשמת בונה.

און סוד בינה, הבינה היא שמעית, שומעת משפטיה. און ימנית שורש בינה, היא השמיעה הדקה ביותר, המיוחדת לבינה העליונה, המופשטת מכל ציור בנין העולם. והבל און שמאלית שורש נשמת תבונה, היא השמיעה הגסה קצת, השומעת עניני משפטי העולם הנראה.

גם הבל החוטם נחלק לב' בחינות, בסוד שורש יעקב וישראל, הימין ישראל והשמאל יעקב. הבל החוטם, הוא חוש ריח - דעת, שהנך יודע ודבק בדבר, בלי אמצעי, אלא מריח אמת הענין, יודע דעת אמת.

הימין ישראל והשמאל יעקב.

חוש הריח הדק, הדעת העליון, הוא בעינים העליונים, של ישראל, שם עם אל. וחוש הדעת הגס, הדעת התחתון, הוא בעינים התחתונים.

גם הבל הפה נחלק לכ'. כי בהיות הבל זה בגרון הוא סוד קול, וכשיוצא מחוץ לפה הוא סוד דבור. הקול נגד שורש לאה. בינה. והדבור נגד שורש רחל, מלכות דתכונה. הדבור כשהוא נעצר בגרון, בהחדש, הוא עוד עליון, ונשמע בשמיעה פנימית, כעין שמיעת הבינה העליונה. רק כשהוא יוצא ונעתק מהפה הוא נגלה.

העינים שהם סוד ראייה שהיא החכמה הוא סוד נשמה לנשמה. נר"ן מתלבשים תוך פנימיות הכלים שהוא הגוף. אך הנשמה לנשמה אין יכולת בגוף האדם לסובלה ונשארת מבחוץ בסוד אור מקיף. הכללות, כהיקף במקום, ניתנה לראות עליונה. הבינה בפעולתיה היא כולה שמיעה עליונה באזן הפנימית. הראייה העליונה אינה לדבר וענין מסוים, מוגבל ונגדר במחשבה ודבור, אלא הכללות, אור מקיף. אמנם הוא חשוב ועיקר, והוא כל ענין החכמה העליונה, עד כמה שהיא מקפת וכוללת כל פרטי עיני הבינה, היא נשמה לנשמה בסוד מקיף. היא אינה נכנסת בכלים, הכללות בראייה וצפיה עליונה, שאינה נגדרת בגדרי משפטי קול הבינה, אינה בפרטי כלים, ולכן אי אפשר להבינה, והיא נשמה לנשמה.

פרק ב

[יח ע"ג] ג' הבלים אלו, אח"פ, מתחברים למטה, נגד הפה, בסוד נר"ן. אז יש לכלים בחי' נפש, לפי שאין הבל האזן יכול להתחבר להבל פה, אלא בריחוק מקום. וכן הבל החוטם. השמיעה העליונה של הבינה העליונה, כשהיא יורדת ומובעת בדבור, בפה, אז היא כבר מוגשמה וגסה קצת, בריחוק ממקוריותה הראשונה. וכן ענין ריח חוש הדעת.

פרק ג - סוד הראייה וההסתכלות

[יח ע"ד] נר"ן שהם אורות אח"פ הם מתפשטים למטה, אבל הנשמה לנשמה שהוא הסתכלות העין אינה מתפשטת. רק נשארת במקומה בסוד אר"מ, ואין בה זולתי הסתכלות דק מאד, והוא סוד הראייה והסתכלות, אכן אינה דומה כמו הבל אח"פ אשר עצמותו נמשך למטה. לכן מסוד ראייה זו נעשה לי כלים שהוא הגוף: י' כלים להבל האזן הנק' נשמה וי' להבל החוטם הנק' רוח וי' כלים להבל הפה הנקרא נפש. אבל ההבל עצמו שהוא האור הפנים אי אפשר להתפשט למטה לפי שבחי' הראייה נמשך מהעינים שהם יותר עליונים מכולם. לכן בראייה זו לבדה יצאו הכלים משא"כ מאח"פ.

הראייה היא נחה, מנוחה, אין עצמותה כח פועל חודר ומניע ומתפשט, אלא היא בעצמה.

בהבדל מהשמיעה, והריח, שהוא כח פועל מניע, ושם חודר ויורד ומתפשט. אבל המנוחה, כמו הענין הצפוי הוא במקומו, של הכח הפועל ומניע, הוא כלי אליו, המקיימו ומעמידו, שבו ועליו הוא פועל. מהראיה כלים לאח"פ.

סוד הגוף שהוא הכלי הוא הנותן ועושה הבדלה וגבול וקצבה אל האורות. והראייה שורש הכלים.
הראייה ככלי וגוף לעין, הוא ההבדלה והקצב לו, המצוי בגבוליו וגדריו, משא"כ התנועה בעצמה, האורות, הוא לאין סוף.
כל ענין, בבחינת מה, הניתן לשמיעה, הוא בבחינת ראייה, המקיף ומשוא והתכן של הנשמע, כמו הראייה כלי לשמיעה, והיא סוד הראייה וההסתכלות.
או
הראייה היא להמציאות, כמו ותמונת ד' יביט³, שרואה ומכיר מציאותו, שנמצא סוד הגוף שהוא הכלי.

[יש ע"א] הנשמה מן האזן, שהיא בינה. והנה שמיעה גימטריא תכ"ה, ר"ת כל הנשמה תהלל יה⁴. השמיעה של הבינה היא הכאת הענינים זה על זה, הקשתם זה לזה, תנועה, גל על גל, המיה.
זה בא משום שהנשמה כולה אחת, בכוללה כל, ומקישה הכל, כל הנשמה תהלל, גימ' תכ"ה.

והנה אזן גימט' נ"ח.
גם מנוחה יש לאזן הבינה, נחה.
הרי תנועה, גם מנוחה לאזן הבינה, הא כיצד?

והענין, כי יש בינה ותבונה, בינה אהיה דיודין, ותבונה היא שם ס"ג.
הבינה בעצמה היא כולה תנועה, הכאת הענינים, הקשתם זה לזה, בשטף.
והתנועה בשטפה היא עתיד לבוא, ההולך כבר ובא, בינה אהיה דיודין, שם העתיד, במילוי יודין, סמני העתיד.
אבל המנוחה של הבינה היא בבחינת התפשטותה בענינים התחתונים, שם סגה, נעצרת, מתעכבת. נחה.
תבונה שם ס"ג.

3. במדבר יב, ת.

4. תהלים קג, ו.

התבונה אינה מתחלת אחר סיום בינה, רק יוצאת מהחזה של בינה עצמה.
התבונה אינה מהות אחרת מהבינה, אלא הכל אחד, שמתפשטת מהבינה העליונה,
מתוך הבינה עצמה, מהחזה שלה, יוצאת תבונה.

[יט ע"ב] התבונה היא ה' אחרונה שבשם, (של ס"ג), שנאחזת בנה"י דבינה.
התבונה היא הבינה במלכותה התחתונה, שנאחזת במדות המעשיות, התבונה המעשית.

היא ה' אחרונה של שם ס"ג.
התבונה מתפשטת בז"א, שהוא מן האזן אל החוטם.
התבונה למטה מתפשטת מן השמיעה אל חוש הדעת. ס"ג כמנין חוטם.
זו היא ה' אחרונה שבס"ג.

[יט ע"ג] ונשאר למעלה נ"ח, גימ' און.
והשמיעה שבתבונה, המתפשטת, היא נח.

פרק ד

[יט ע"ד] סוד א"ז מאזן, הם ה' חלקים העליונים, המלבישים את י', בשם ס"ג.
סוד התכן העליון של התבונה הוא עולם הזמן, הוא ה ע ת י ד , שנהפך לעבר, או
העבר שנהפך לעתיד, אז הנשמע באזן. כעולמו של יובל.
ואז מלביש לי', אות העתיד, שבשם.

פרק ה

י' מאזן איך היא עיקרית מכל.
שהם כ"ה כ"ה דיחודא דשמע ישראל.

[כ ע"א] עיקר כל אלו אינם רק כ"ה. אמנם כ"ה אלו מוכרח שיהיה בהם פנימיות וחיצוניות שהם י',
וזהו סוד ויפן כ"ה וכ"ה⁵, (והם ב' יחודים שמע ובשכמל"ו של ק"ש⁶), והנה אלו הם הנון פשוטה של און
שהוא עיקרית.
עיקר מהות תוכן הבינה הוא י ח ו ד ה ש ו ה , ה ה מ ש ל י , כה וכה, הנשמע
באזן.

5. שמות ב, יב.

6. זוהר בראשית יח:

שהוא סוד היחוד, יחוד תתאה ועילאה, בקריאת שמע, כערך נו"ן שערי בינה, ביחוד רבויים, הנשמע באזן הבינה העליונה.

[כ ע"ב] השמיעה באז"ן והיא בינה, לכן ר"ת שימעה ס'לחה ה'קשיבה שס"ה, שהם ימות החמה ששורשם בבינה.

לכן עיקר אמירה זו ביוה"כ הרומז על הבינה.

עו ל ם ה ב י נ ה ה הנותן לה לשמיעה הוא עולם הזמן, כשס"ה ימות החמה ששורשם בבינה.

עולם המקום הנותן לראות מסתלק ומתעלה לעולם הזמן, הוא עולם הבא, ההולך כבר ובא, כעלמא דחירו, הנשמע באזן הבינה.

ומכאן עיקר הסליחה ביוה"כ"פ, הרומז על הבינה.

כל סוד הבינה הם קולות הנשמעים באזן. ואלו הם סוד יוה"כ"פ, שאז אין מלכות ות"ת נזונים אלא מסוד קולות.

סוד הבינה העליונה, המתגלה בקודש יום הכפורים, הוא עולם החרות הטהור מכל ציורי העולם הנראה, אלא כולו ניגון קולות הנשמעים באזן, ש י ר ח ד ש , ש ל ע ו ל ם ח ד ש , עולם הבא, ההולך כבר ובא, הנשמע באזן הבינה העליונה⁷.

שער ה - טנת"א

אחרי שער אח"פ בא שער טנת"א.

הקודם מיוחד לחכמה ה פ ר צ ו פ י ת , בה אמנם מפותחת אזן הבינה, ופותח הגילוי אורות מאוצלין, ובכ"ז שם הראיה היא העליונה, בחי' חכמה, רשר"ד⁸, כי הפרצופין, כשהם מעשה מרכבה, לצפיה.

השער שאחריו, (טנת"א), אותיות, מיוחד לחכמה הספירית, שבס' יצירה, ושם הקול-הכתר. הטעמים, ניגון הקול.

פרק א

ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן

⁹[כ ע"א] יש ד' הויות, הכוללות כל העולמות, והם: ע"ב, יו"ד ה"י וי"ו ה"י. ס"ג, יו"ד ה"י וא"ו ה"י, מ"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ב"ן, יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה. והם ד' בחינות: טעמים, נקודות, תגין, אותיות. יש ד' בחינות של המציאות העליונה המתפשטת למטה.

7. וראה עוד קול-הנבואה עמ' רמט.

8. ראה, שמיעה, ריח, דיבור.

9. ראה עוד קול-הנבואה, מילוי שמות הקודש, עמ' רכד.

העליון, הנסתר והנעלם, שלא נגלה לבינה, הוא ענין כתר החכמה העליונה, מוח סתום, בעב וענן, עב הויה דע"ב.

והנגלה מהחכמה, שהוא סג ממנה, נסוג קצת, ניצוצות הימנה, והוא ענין הא"ק המתגלה, החיות הכליית המתגלה, שהיא נשמעת באזן הבינה, כענין שכלי [כלומר] גס, נשמע.

[ע]ל זה נוסף גם ענין הצפוי, המ"ה, והנראה, הפעל החמרי, הב"ן, הנראה.

החיות הכלית העליונה הוא ענין שכלי הנשמע בבינה כקול ניגון דק עליון, טעמים. וממנה מכתר-הקול, הניגון הדק, העליון, נמשך הקול הזך אחרי נקודות. והם הם ניגון השכל המופשט, העליון והתחתון, המקושרים עם העולם הגשמי התחתון, הנראה, שאינו אלא סמן ואות, הוראה, לעליון, הקול השכלי, אותיות, והמעבר בין העולם הנראה, האותיות, לעולם השכלי, הן ה ה ו ר א ו ת של ההוראות, כעין אמצעי ביניהן, ת ג י ן .